Derkenar

Resulullah(s.a.v.) Uhud Savaşın'dan önce okçularına "Bizleri koruyunuz. Onların bize arkadan saldırmasından çekiniyoruz. Onları yendiğimizi görseniz de biz onların karargâhlarına girmedikçe yerinizi asla terk etmeyin. Öldürüldüğümüzü görseniz bile bize yardım etmeyin ve bizi savunmayın. Ya Rabbi! Seni onlara şahit tutuyorum." diyerek kesin bir emir vermişti.

(Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 224-225.)

2.4. Uhud Gazvesi

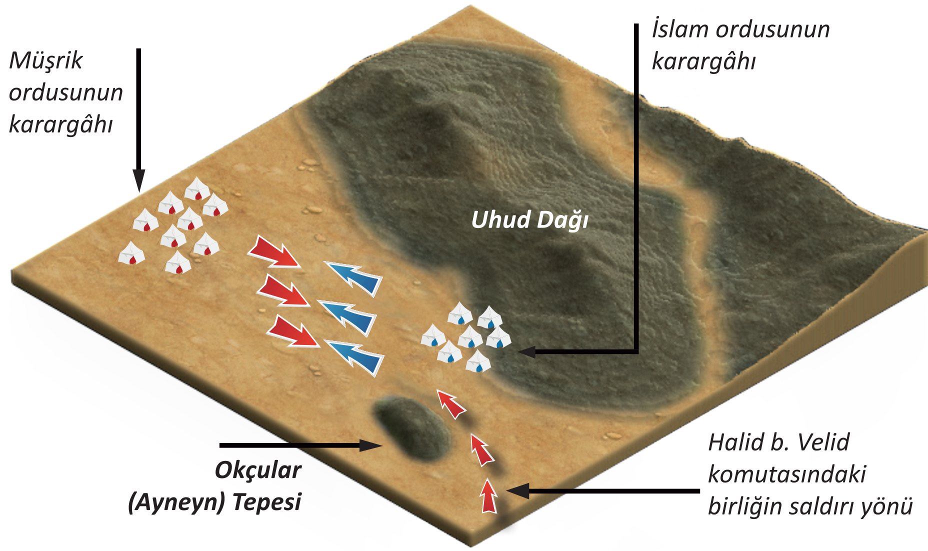
Yaşadıkları mağlubiyetin intikamını almak ve kaybolan itibarlarını kazanmak isteyen müşrikler, Ebu Süfyan'ın Mekke'ye getirmeyi başardığı kervanın gelirini yeni bir savaş için kullanmaya karar verdi. Bu hazırlık için civardaki müttefik kabilelerden ve Mekkeli müşriklerden kurulu üç bin kişilik donanımlı bir ordu kurmaya muvaffak oldular. Eşlerini savaşa teşvik etmek ve onlarla birlikte savaş meydanında bulunmak için orduya katılan kadınlar da oldu.[40]

Peygamberimizin(s.a.v.) amcası Abbas, Gıfâr kabilesi aracılığıyla Mekke müşriklerinin savaş hazırlığı içinde olduğunu Medine'ye bildirdi. Bunun üzerine Resulullah(s.a.v.) sahabiler ile yaptığı istişare toplantısında Medine'de kalınarak şehrin savunulması teklifinde bulundu. Ancak Bedir savaşına katılamayan gençler ile bazı sahabilerin meydan savaşında ısrarcı olmaları üzerine bu yönde bir karar alındı.[41]

36 Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 61.
37 İbn Hişâm, es-Sîre, C 2, s. 277-278.
38 Bakara suresi, 249. ayet.
39 Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 42.
40 İbn Hişâm, es-Sîre, C 3, s. 64-67.
41 Belâzürî, Ensâb, C 1, s. 383-384.

Resulullah(s.a.v.), üç bin kişinin hazır bulunduğu müşrik ordusunun karşısına yedi yüz kişilik ordusuyla çıkmaya hazırlanıyordu. Peygamber Efendimiz, ordusuna cihadın önemi hakkında yaptığı konuşmasında sabırlı olmaları durumunda Allah'ın(c.c.) kendilerine zafer vereceğini söyledi. Ardından ordusuyla birlikte cuma günü Uhud'a doğru hareket etti. Geceyi Şeyhayn'da geçiren İslam ordusu cumartesi günü Uhud Dağı'na ulaştı. Hz. Peygamber Ayneyn Tepesi'ni soluna, dağı arkasına alacak şekilde ordusunu konuşlandırdı.

Resulullah(s.a.v.) ordunun sağ ve sol kanatlarına, öndekilere ve arkadakilere kumandanlar tayin etti. En büyük sancağı Mus'ab b. Umeyr'e teslim etti. Evs kabilesinin sancağını Üseyd b. Hudayr'a, Hazrec'in sancağını ise Sa'd b. Hubab'a verdi. Ordunun arkasından olası bir baskını engellemek için Abdullah b. Cübeyr'in emrindeki elli okçuyu Ayneyn Tepesi'ne yerleştirdi ve savaşın gidişatı ne yönde olursa olsun yerlerini terk etmemelerini kesin bir dille emretti.

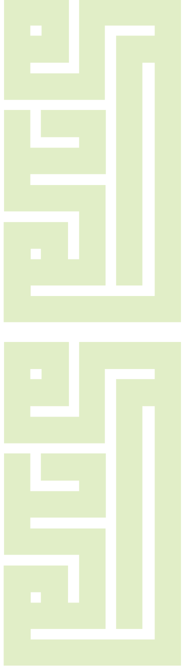
Harita 4.1: *Uhud Savaşı krokisi*

Hicretin üçüncü yılında 15 Şevval (Mart 625) günü iki ordu savaşa başladı. Savaşın ilk aşamasında Resulullah'ın(s.a.v.) aldığı tedbirler sonucunda Müslümanlar düşman ordusunu püskürtmeyi başardı. Müşrikler kaçmaya başladı. Düşmanın tamamen bozguna uğradığı düşüncesiyle okçular ganimet toplama arzusuyla mevzilerini terk etti. Oysa bu konuda Hz. Peygamber'in kesin talimatı vardı. Emre itaatsizlik savaşın seyrini bütünüyle değiştirdi. Halid b. Velid komutasındaki müşrik süvari birliği arkadan dolaşarak Ayneyn Tepesi'nde kalan Abdullah b. Cübeyr ve onunla kalan az sayıdaki Müslüman okçuyu şehit etti. Kaçan müşriklerin de geri dönmesiyle Müslümanlar iki ateş arasında kaldı. İki ordu arasında çetin çarpışmalar oldu. Savaşın bu safhasında Hz. Hamza, Mus'ab b. Umeyr, Abdullah b. Cahş gibi birbirinden değerli sahabilerin yer aldığı yetmiş Müslüman şehit düştü. Savaşta Resulullah(s.a.v.) da yüzünden yaralanmış ve dişi kırılmıştı. Yoğun mücadelenin sonrasında Uhud Dağı'nın eteğinde Müslümanlar Hz. Peygamber'in etrafında toplandı. Bedir'in intikamını aldığına inanan müşriklerin de Ebu Süfyan'ın çevresinde toplanmasıyla savaş herhangi bir tarafın diğerine kesin bir üstünlüğünden söz edilemeyecek şekilde nihayet buldu.

Ebu Süfyan, yüksek bir yere çıkıp sırasıyla aralarında Hz. Peygamber, Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer'in olup olmadıklarını sordu. Cevap alamayınca da Bedir'in intikamını aldıklarını düşündü. Bunun üzerine hayatta olduklarını bildiren Hz. Ömer "Hiçbir zaman Bedir ile Uhud bir değildir. Bizim ölülerimiz cennette sizin ölüleriniz ise cehennemdedir." dedi. Ebu Süfyan bir sonraki yıl yeniden Müslümanları savaşa çağırarak ordusuyla uzaklaştı.[42]

42 Buhârî, Meğâzî, 17; Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 203-204.

Medine'ye döndükten sonra Hz. Peygamber Kureyşlilerin Medine'ye baskın düzenleyeceklerine dair bir haber aldı. Bunun üzerine savaşın ertesi günü sadece Uhud Savaşı'nda bulunanların katılacağı bir sefer düzenlemeye karar verdi. Resulullah(s.a.v.) Medine yakınlarında bulunan Hamrâü'l-esed'e kadar giderek orada beş gün boyunca kaldı.[43] Böylece Müslümanlar bir baskını önledikleri gibi savaş sonrasında bile zayıf düşmediklerini içerde ve dışardaki düşmanlarına göstermiş oldu.

43 Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 384-389; İbn Hişâm, es-Sîre, C 3, s. 107-110.
44 Buhârî, Meğâzî 10, 28; Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 354-362.
45 İbn Hişâm, es-Sîre, C 3, s. 180-181.
46 İbn Hişâm, es-Sîre, C 3, s. 181-182.
47 Vâkıdî, Meğâzî, C 1, s. 346-352; İbn Hişâm, es-Sîre, C 3, s. 193-196.